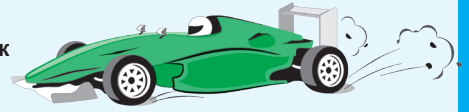

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 1 – 2 (1708 – 1709)
2 лютого 2023 р., вівторок

○ ПІДСУМКИ РОКУ

ВЕКТОР ОНОВЛЕННЯ

Незважаючи на повномасштабну війну рф проти України, що призвела до вкрай важких наслідків у нашій державі, яка стримує країну-агресорку майже упродовж року, ХНАДУ впевнено утримує лідерські позиції з надання освітніх послуг як на регіональному, так і на державному рівнях.

Трагічні події в Україні з кожним днем залишають усе більший відбиток на сторінках вітчизняної історії, втім колектив нашого університету активно сприяє зміцненню національної системи освіти і робить усе надможливе, належним чином реагуючи на виклики сьогодення.

Кожен новий рік – це новий етап у житті університету, що відкриває шлях до нових здобутків, перемог і відкриттів. Традиційно у січні ми підбиваємо підсумки минулого року на щорічній конференції трудового колективу ХНАДУ, який очолює заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор В.О. Богомолов.

Після конференції ми звернулися до ректора університету з проханням розповісти про основні досягнення нашого закладу вищої освіти у 2022 році.

– *Вікторе Олександровичу, сьогодні ХНАДУ впевнено йде в ногу з часом, освоюючи нові технології та модернізуючи здобутки минулих років, обабіючи про престиж і велич вітчизняної вищої школи і не поступаючись відомим ЗВО України. Які найвагоміші здобутки колективу нашого університету за підсумками минулого року?*

– Перш за все – це національне визнання нашої наукової та освітньої діяльності.

Колектив ХНАДУ пишається тим, що навчально-науково-випробувальна лабораторія швидкісних автомобілів ім. В.К. Нікітіна з розвитку науково-технічної творчості та національно-патріотичного виховання молоді нашого університету отримала статус об'єкта національного надбання України (Постанова Кабінету Міністрів України №1243 від 4.11. 2022 р.).

Крім того, згідно з наказом Міністерства розвитку громад і територій України №258 від 13.12. 2022 р. ХНАДУ включено до переліку базових організацій у будівництві за напрямом «Науково-технічне, дослідне, методичне

та інформаційне забезпечення нормування проєктування та будівництва об'єктів, інженерно-транспортної інфраструктури, безпеки і доступності під час експлуатації».

Згуртований і дієздатний колектив ХНАДУ міцно тримає наш університет на високому шаблі серед інших закладів вищої освіти України. Бездоганна праця визнаних науковців, талановитих педагогів вищої школи та обдарованих аспірантів – найважливіша складова успіху нашого вишу. Відданістю професії, студентам і науці вони плекають славу про нас як в Україні, так і далеко за її межами.

Упродовж минулого року, незважаючи на воєнний стан у країні, головні зусилля нашого колективу, як і освітньої галузі в цілому, були зосереджені на забезпеченні доступності та безперервності навчання і створення безпечних умов для здобуття вищої освіти в умовах повномасштабної війни. Задля організації безпечного освітнього процесу й освітнього середовища нами було налагоджено ефективне дистанційне навчання.

У цей непростий час титанічною працею професорсько-викладацького складу не лише стверджується авторитет нашого університету, але й підвищується якість підготовки студентів, що робить їх конкурентоспроможними і затребуваними на сучасному ринку праці.

– *Через війну, яку розв'язала рф проти України, та її нищівні наслідки наша держава зазнала істотних змін у всіх галузях народногосподарства, у т.ч. і в системі освіти, вплинувши на перебіг вступної кампанії. Як ми впоралися з набором студентів, що, безумовно, є найважливішою складовою подальшого розвитку нашого університету?*

– Вважаю, що ми успішно пройшли минулорічну вступну кампанію.

За її результатами у 2022 р. до ХНАДУ було зараховано 2 624 здобувачів вищої освіти усіх форм і рівнів.

Загальний контингент ХНАДУ на 01.12.2022 р. становить 6103 здобувачів.

Різниця між загальною чисельністю здобувачів 2021 р. та 2022 р. складає майже 1000 осіб, тобто у 2022 р. контингент збільшився майже на 20%.

У порівнянні з минулим роком кількість здобувачів заочної форми навчання зросла на 22,6%.

У загальній структурі контингенту майже 95% – це українські студенти, які навчаються на усіх рівнях вищої освіти.

Продовження на с. 2

О ПІДСУМКИ РОКУ

ВЕКТОР ОНОВЛЕННЯ

Продовження. Початок на с. 1

Крім того, у 2022 р. колектив університету здійснював підготовку 384 іноземних громадян із 25 країн світу. П'ятдесят іноземних студентів 2 – 4 курсів за двома освітніми програмами (Mechanical Engineering, Automotive transport) навчалися англійською мовою. Тогоріч п'ятдесят шість іноземних студентів отримали дипломи бакалаврів і магістрів. Контингент слухачів підготовчого відділення склав 95 осіб. За програмою PhD навчалися сім іноземних аспірантів з Туркменистану, Китаю, Кот-д'Івуару (двоє з яких на бюджетній формі навчання).

Для забезпечення потреб галузі у високопрофесійних фахівцях, здатних ефективно вирішувати нагальні проблеми, ХНАДУ (відповідно до впроваджених у навчальний процес ОП) успішно здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за 65 освітніми програмами на чотирьох рівнях: початковому (молодший бакалавр) – із 6 галузей і 6 спеціальностей, першому (бакалавр) – із 12 галузей і 22 спеціальностей, другому (магістр) – із 10 галузей і 18 спеціальностей, а також на третьому рівні (доктор філософії) із 8 галузей і 10 спеціальностей.

Наразі усі ми є учасниками незворотних процесів, що відбуваються у народному господарстві країни із впровадженням відповідних реформ і проведенням модернізацій, у тому числі і в напрацьованій роками системі вищої освіти. Наше нинішнє життя дуже непросте й доволі непередбачуване, проте ми масмо пристосовуватися під сучасні тенденції розвитку вітчизняної освіти. Нашою головною метою була і є підготовка спеціалістів для потужного автомобільно-дорожнього комплексу, з яким пов'язані транспорт, логістика та їх обслуговування. Цей комплекс зараз, як ніколи, потребує висококласних фахівців для відбудови зруйнованої війною критично важливої інфраструктури.

Вважаю, що усі пріоритетні завдання галузі наш колектив виконує гідно.

– Одним із важливих показників, що відображає діяльність університету, є його місце у світових і національних рейтингах, а також міжнародна діяльність. Який стан справ у нашого ЗВО в цій царині?

– Попри неймовірні виклики сьогодення, про успішність розвитку нашого університету свідчить те, що ХНАДУ посів 46 місце по Україні та дев'яте місце по області у щорічному рейтингу закладів вищої освіти України «Топ-200 Україна 2022».

У рейтингу вітчизняних університетів у 2022 р. за показниками публікацій в Scopus ХНАДУ посів 80 місце.

У міжнародному рейтингу UniRank ХНАДУ посідає 78 місце по Україні та 6585 місце у світі серед закладів вищої освіти.

У 2022 р. ХНАДУ вперше потрапив до рейтингів UI GreenMetric World University Rankings 2022 та SCImago Institutions Rankings, посівши 14 місце серед 68 вітчизняних наукових установ.

Наразі триває активна робота з вклю-

чення ХНАДУ до рейтингу кращих університетів світу QS World University Rankings, що визнаний найпопулярнішим у світі джерелом порівняльних даних про успішність університетів.

Говорячи про міжнародну діяльність, маю нагоду повідомити, що наші викладачі є учасниками різних європейських проєктів. Так, викладачі кафедри екології беруть активну участь у проєкті K2 ERASMUS+ «Синергія освітніх, наукових, управлінських та промислових компонентів для управління кліматом і запобігання зміні клімату: (CLIMAN) 619119-EPP-12020-1-NL-EPPKA2-SVNE-JP» (2021 – 2023), а також взяли участь у проєкті «Академічна мобільність: K1 ERASMUS+» (2020 – 2022).

Викладачі кафедри автомобільної електроніки у рамках проєкту ERASMUS+ «Розвиток практично орієнтованої, спрямованої на студентів, освіти у напрямі моделювання кібер-фізичних систем» /CybPhys (2019 – 2022) взяли участь у планових робочих зустрічах. За рахунок проєкту ERASMUS+ на цій кафедрі у 2022 р. було отримано додаткове фінансування у розмірі 27 000 євро для придбання матеріальних цінностей.

У звітному році 27 наших здобувачів вищої освіти у офлайн-форматі пройшли стажування в Ризькому технічному університеті (Латвія) та в Католицькому університеті Лювена (Бельгія), а також на підприємстві IDEAL Automotive Bor (Чехія).

Нині ефективно реалізується європейський проєкт «Розвиток німецько-української університетської мережі для забезпечення успіху дистанційного навчання в українських університетах у воєнний та кризовий час» за програмою DAAD (Німецька служба академічних обмінів) – програма «Україна цифрова: забезпечення академічної успішності під час кризи, 2022».

За умовами програми 40 викладачів та 150 студентів мали змогу пройти навчання у Дрезденському технічному університеті та отримати сертифікати міжнародного зразка за напрямом «Цифрове навчання та викладання» («Digital learning» і «Digital teaching»).

Крім того, у рамках програми отримано грант від DAAD, наданий для онлайн-викладання та підготовки цифрових навчальних матеріалів і стипендії для 32 студентів і 16 викладачів.

Продовження на с. 3

○ ПІДСУМКИ РОКУ

ВЕКТОР ОНОВЛЕННЯ

Продовження. Початок на с. 1 – 2

Доценти кафедри транспортних систем і логістики Станіслав та Ольга Свѣчинські отримали дослідницькі стипендії для запрошених вчених від Фонду Фольксвагена на виконання міжнародного проекту в Університеті Касселя.

Доцент кафедри транспортних систем і логістики Олександр Колій отримав стипендію для проведення досліджень у TU Dresden. Завдяки Дрезденській стипендії для міжнародних вчених, науковці із різних країн можуть бути запрошені до TU Dresden (TUD).

– *Ми живемо в епоху новітніх досягнень у галузі високотехнологій і наукового прогресу. Які основні здобутки в науковій царині нашого ЗВО ми маємо на тепер?*

– Наш університет завжди мав високі показники у науково-дослідницькій роботі, активно співпрацюючи з різними підприємствами, установами та інституціями. Досить велика кількість наших викладачів виконують професійну експертну оцінку, надаючи суттєву науково-технічну допомогу промисловцям.

Цього року розпочато фінансування трьох наукових проєктів.

Зокрема, за напрямом «Енергетика та енергоефективність. Енергоефективні технології на транспорті» передбачено провести: розробку системи, що покращує енергоефективність та екологічність автотранспорту на базі технології «mildhybrid» (наук. кер. проф. В.О. Богомолів); розробку інтелектуальних технологій підвищення довговічності та енергоефективності мехатронних систем для броньованої техніки (наук. кер.

проф. Д.Б. Глушкова); за напрямом «Інформаційні та комунікаційні технології. Нові апаратні рішення для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій» передбачено провести розроблення методів і засобів дефектоскопії та оцінки надійності об'єктів критичної транспортної інфраструктури (наук. кер. проф. А.Г. Багракова).

Згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України №713-р від 12.08. 2022 р. «Про затвердження переліку науково-технічних

(експериментальних) розробок у рамках виконання державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію у 2022 р.» та відповідним наказом МОН України №565 від 17.06. 2022 р. ХНАДУ упродовж 2022 – 2023 рр. буде виконувати «Розроблення дослідного зразка енергоефективного колісного малогабаритного транспортного засобу подвійного використання» (наук. кер. проф. М.А. Подригалю).

Закінчення на с. 4

О ПІДСУМКИ РОКУ

ВЕКТОР ОНОВЛЕННЯ

Закінчення. Початок на с. 1 – 3

Цьогоріч ученими нашого університету опубліковано 110 статей у міжнародних наукометричних базах даних Scopus і Web of Science та отримано 816 цитувань. Індекс Гірша ХНАДУ збільшився до 23, що на чотири пункти більше, ніж минулого року.

Крім того, у 2022 році винахідники університету одержали 72 охоронні документи і подали 41 заявку на отримання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності України.

За підсумками Відкритого конкурсу на кращий патент у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки було отримано призовий диплом за розробку «Спосіб визначення характеру вимушених коливань системи транспортного засобу».

– Вікторе Олександровичу, наші студенти є постійними і дуже активними учасниками як всеукраїнських, так і міжнародних олімпіад, конкурсів і конференцій, що виховує сильний дух і загартовує їх перед самостійним професійним життям після навчання в університеті. Які здобутки ХНАДУ у цьому напрямі?

– Здобувачі вищої освіти – це дійсно наша гордість і рушійна сила, яка спонукає до нових звершень та розширення горизонтів. Залучення обдарованої студентської молоді до наукової діяльності було, є і буде вагомим показником розвитку інтеграції освітньої та наукової сфер. Однією з найпоширеніших форм організації науково-дослідної роботи є участь студентів у різних науково-технічних заходах, що, безумовно, піднімає престиж ХНАДУ серед інших ЗВО. А ще – це безцінний досвід, адже молодь розвивається у різних напрямках, здобуваючи комунікативні та конкурентні якості.

Нам дуже приємно, що у рейтингу переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт ХНАДУ посідає одну з рекордних позицій серед закладів вищої освіти як Харківщини, так і України. За цим показником ми посідаємо перше місце по області та четверте місце по Україні.

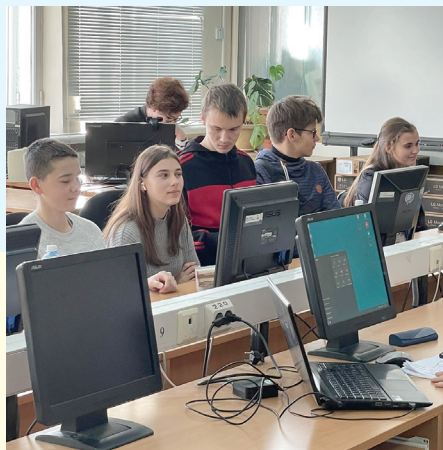
У міжнародних конкурсах студентських наукових робіт упродовж року взяли участь 129 здобувачів вищої освіти, 61 з них вибороли перемогу.

Крім того, у 2022 р. опубліковано 814 статей за участю наших студентів, 259 із них – у співавторстві з викладачами.

– Говорячи про кадровий потенціал нашого університету, ми маємо на увазі не лише кількість викладачів і співробітників із науковими ступенями і званнями, але й місце і роль професорсько-викладацького складу в модернізації вищої освіти країни та визнання їхнього внеску у розвиток держави. Які здобутки наших викладачів і науковців у звітному році?

– Минулий рік був дійсно плідним на присвоєння вчених звань: 17 науково-педагогічних працівників отримали атестати професора і доцента.

Загалом із 339 науково-педагогічних працівників – 289 (85,3%) мають наукові

ступені і звання: 70 – доктора наук і 217 – кандидата наук, доктора філософії.

У 2022 році для забезпечення розвитку кадрового і наукового потенціалу ХНАДУ було відкрито дві спеціалізовані вчені ради із присудження наукового ступеня доктора наук: Д 64.059.02, профіль ради: 05.22.01 «Транспортні системи», 05.22.02 «Автомобілі та трактори» і 05.22.20 «Експлуатація та ремонт засобів транспорту», а також Д 64.059.05, профіль ради: 05.05.03 «Двигуни та енергетичні установки», 05.05.04 «Машини для земляних, дорожніх і лісо-технічних робіт» і 05.05.05 «Піднімально-транспортні машини».

Щодо визнання праці наших викладачів і науковців, ми дійсно пишаємося тим, що Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» отримала завідувачка кафедри технології металів і матеріалознавства, проф. Д.Б. Глушкова; державну стипендію видатним діячам освіти на два роки присвоєно завідувачу кафедри фізичного виховання та спорту, доц. М.Ф. Курилку.

Загалом у 2022 р. державні стипендії видатним діячам освіти отримували чотири наших викладачів, два – стипендію Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти і чотири науковці – державну стипендію видатним діячам науки.

Стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених отримали деканеса факультету управління та біз-

несу, проф. І.Ю. Шевченко; деканеса факультету підготовки іноземних громадян, проф. Я.С. Левченко; завідувачка кафедри економіки і підприємництва, проф. О.І. Дмитрієва, а також асистентка кафедри проєктування доріг, геодезії і землеустрою Е.В. Захарова.

Пишаємося ми і тим, що вперше серед лауреатів Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» Ради молодих учених при МОНУ серед 100 кращих молодих учених України є і наші представниці. Це – проф. Я.С. Левченко, яка здобула перемогу в номінації «Фінанси, банківська справа і страхування», та проф. І.Ю. Шевченко, яка здобула перемогу в номінації «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Упродовж 2022 року Нагрудними знаками МОН України «За освітні та наукові досягнення» і «Відмінник освіти» нагороджено шість науково-педагогічних працівників, Почесною грамотою МОН України – три працівники, Грамотою МОН України – 12 осіб, а також Подякою МОН України – 16 наших представників.

Це лише невеликий перелік визнання здобутків наших викладачів і науковців, самовіддана праця яких спрямована на досягнення найвищих цілей та підняття престижу нашого університету.

Сьогодні, як і понад 90 років поспіль, потужний і дієздатний колектив нашого ЗВО спрямовує свою роботу на виконання нагальних завдань Міністерства освіти і науки України за подальшого розвитку вищої освіти.

Впевнений, що ми й надалі будемо гідно забезпечувати підвищення якості, доступності й прозорості освіти шляхом удосконалення методів роботи зі студентами, використання новітніх технологій навчання та зміцнення наукового потенціалу нашого університету.

З великою вірою в неминучу перемогу України над ворогом від щирого серця бажаю мирного і чистого неба усім нам і всюди, а також великої наснаги, мужності й завзяття для відбудови нашої держави і професійних успіхів для її процвітання.

Розмову вела Ольга Васильківська

О ЯКІСТЬ ОСВІТИ

АКРЕДИТАЦІЮ УСПІШНО ПРОЙДЕНО

Харків живе і працює! Цей вислів дуже влучно передає те, що навіть в реаліях війни кожен свідомий українець працює на своєму місці, робить все можливе для забезпечення успішного майбутнього нашої країни.

Незважаючи на реалії воєнного стану, заклади освіти продовжують свою діяльність у цих непростих і небезпечних умовах. Перемагаючи біль втрат, часткову або повну руйнацію «милих серцю місць» і осель, підприємств і установ, освітяни навчають, підтримують й надихають на подальшу працю і прагнення студентів до здобуття знань. Якість підготовки здобувачів та відповідність її спільним європейським принципам – це основний фокус існування кожного ЗВО.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) запровадило європейські рекомендації та стандарти із забезпечення якості вищої освіти (ESG). І це є одним із зобов'язань України у рамках Угоди про асоціацію з ЄС. Існування сучасних університетів, їх розвиток і досягнення неможливі без акредитації освітніх програм, що також є невід'ємною частиною цих зобов'язань. Успішна акредитація освітніх програм підтверджує, що університет відповідає усім викликам сьогодення та є конкурентоспроможним і відповідальним за якість навчання.

Кафедра обліку і оподаткування ХНАДУ успішно пройшла акредитацію освітньо-професійної програми 071 «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, довівши, що професійно виконує роботу із забезпечення якості освіти в нашому університеті.

Цій дуже важливій події передувало багато підготовчих етапів. Завдяки наполегливій і, без перебільшення, героїчній праці залучених до процесу акредитації учасників: перш за все гаранта освітньої програми, проектної групи та усіх без винятку співробітників кафедри, – були завершені всі процедури, котрі розпочалися ще до повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Складним і сумним був процес формування відеофайлу про стан матеріально-технічного забезпечення ОП, оскільки корпус ФУБ, де до війни здійснювалася підготовка магістрів обліку і оподаткування і де знаходиться наша кафедра, зазнав руйнувань.

На початку листопада 2022 року розпочалася триденна робота експертної групи, у рамках якої було здійснено дев'ять зустрічей з гарантом ОП і з ректором та менеджментом ЗВО, з науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти за ОП, з роботодавцями та іншими стейкхолдерами.

Під час складання відомостей самооцінювання та роботи експертної групи ми отримували підтримку і допомогу від відді-

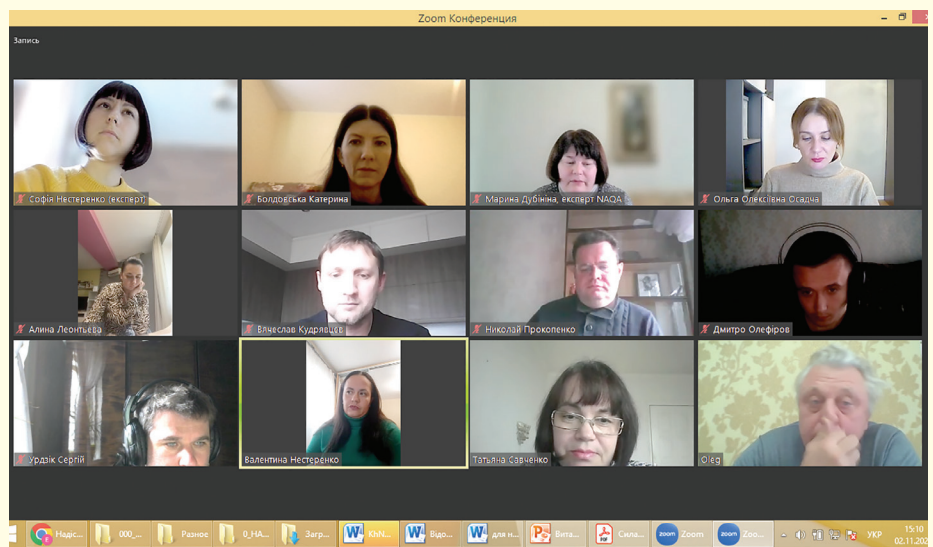
лу акредитації, стандартизації та якості навчання нашого університету, де працюють справжні професіонали.

За підсумками проведених заходів акредитаційна комісія дала позитивну оцінку роботи колективу нашої кафедри, що засвідчено відповідним Сертифікатом про акредитацію освітньо-професійної програми 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Незважаючи на жахіття війни, ми переконані, що продовження функціонування системи забезпечення якості в освіті є дуже важливим і невід'ємним етапом переходу освіти України до європейського рівня.

Колектив кафедри і надалі працюватиме над удосконаленням освітнього процесу та підвищенням у майбутньому фахового рівня здобувачів вищої освіти з «Обліку і оподаткування», що забезпечить виконання головного завдання системи вищої освіти – підготовку фахівців до наступної професійної діяльності, відтворення, розвиток і передачу новим поколінням досягнень науки, техніки та культури, а також формування гуманістичних світоглядних принципів.

Тетяна Ковальова,
зав. каф. ОіО, доц.;
Ірина Хорошилова,
доц. каф.

О ВІТАЄМО З ГІДНИМ ЗАХИСТОМ

ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ ПРОЙДЕНО УСПІШНО

Минулий рік для здобувачів вищої освіти, які наприкінці грудня захищали магістерські дипломні роботи за усіма діючими освітніми програмами, видався, як і для усіх учасників освітнього процесу, дійсно важким.

Воєнний стан у нашій країні і його виснажливі наслідки внесли свої корективи в роботу екзаменаційних комісій і власне у сам формат захисту. Та, незважаючи на складні умови навчання і захисту робіт, а також об'єктивні технічні складнощі, викликані перебоями з енергозабезпеченням і нестабільною роботою інтернет-мережі, всі наші юнаки і дівчата успішно пройшли завершальний етап освітнього процесу, довівши високий рівень дипломних робіт.

Маємо віддати належне усім випусковим кафедрам і членам екзаменаційних комісій, які вчасно виконали необхідні перевірки на антиплагіат та організували захист у режимі онлайн на навчальній платформі Moodle за допомогою ресурсу Zoom, надавши студентам можливість захистити їхні магістерські кваліфікаційні роботи на високому рівні.

До слова, представлені цьогоріч на розгляд екзаменаційних комісій кваліфікаційні роботи були присвячені актуальним темам відповідно до чинних вимог обраного студентами наукового напрямку. Приємно, що здобувачі вищої освіти досить успішно презентували результати власних досліджень, даючи обґрунтовані відповіді на численні запитання членів екзаменаційних комісій.

Так, на кафедрі технічної експлуатації та сервісу автомобілів захист магістерських робіт випускників шостого курсу з освітньої програми «Автомобільний транспорт» відбувся без зривів та аварійних відключень, під час яких і здобувачі, і члени ЕК були на зв'язку.

Аналіз тематики дипломних робіт магістрів показав, що вони вирішують актуальні питання автомобільного транспорту: удосконалення обслуговування систем, що забезпечують безпеку руху автомобілів; охорони навколишнього середовища; удосконалення обслуговування паливних систем і систем запалювання; використання альтернативних видів палива і нормування його витрат; удосконалення методів загального діагностування чи діагностування окремих систем, вузлів і механізмів; удосконалення технічного обслуговування і ремонту автомобілів тощо.

Матеріали магістерських робіт цьогорічних здобувачів рекомендовано до опублікування.

Колектив кафедри ДВЗ також успішно провів захист дипломних кваліфікаційних робіт випускників магістратури за освітньою програмою «Двигуни внутрішнього згорання».

Цей захист увійшов в історію кафедри як випуск магістрів, що стали найважливішими у внутрішньому середовищі ХНАДУ стейкхолдерами, інтереси та дії яких сприяли отриманню першого в нашому ЗВО за умов воєнного стану сертифіката НАЗЯВО про акредитацію цієї ОП, за якою вже навчається перший курс магістратури.

Також вперше в історії кафедри одну з дипломних робіт захищено діючим воїном

ЗСУ і вперше за останні роки голова ЕК (технічний директор одного з підприємств галузі) під час захисту висловив свою зацікавленість у працевлаштуванні кращого випускника кафедри.

Продуктивно пройшов цьогорічний захист дипломних робіт і здобувачів вищої освіти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» на здобуття ступеня магістра, що відбувся наприкінці грудня на кафедрі проектування доріг, геодезії і землеустрою.

Дипломні роботи нинішніх магістрів були виконані із застосуванням фактичних матеріалів роботи підприємств – їхніх баз практики, що аналізувалися відповідно до тематики дипломного проектування і відображали технічні та техніко-економічні показники роботи підприємств.

На кафедрі автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій онлайн-захист магістерських кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» ОП «Автоматизоване управління технологічними процесами» денної форми навчання також відбувся успішно, за що велика подяка усім його учасникам.

На кафедрі будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова екзаменаційна комісія №1 із захисту дипломних робіт студентів-магістрів спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» також працювала злагожено і продуктивно.

Вперше на розгляд членів ЕК було представлено розробки з використанням інформації держбюджетних науково-дослідницьких тем. Багато розробок було подано із застосуванням тривимірного і матричного моделювання, у т.ч. й розробки з системами автоматизації і навіть зі створенням додатка для дистанційного аналізу стану машини.

Колектив кафедри БДМ пишається цьогорічними випускниками-магістрами!

Колектив кафедри метрології та безпеки життєдіяльності також доклав дійсно чимало зусиль, щоби цьогорічні магістри-випускники, незважаючи на воєнний стан у країні, успішно захистили свої дипломні роботи зі спеціальності 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка», адже саме їм доведеться застосовувати отримані в ХНАДУ знання для відбудови зруйнованої війною інфраструктури.

Щиросердно привітав своїх магістрів з успішним захистом дипломних робіт зі спеціальності 132 «Матеріалознавство» та одержанням кваліфікації «магістр з матеріалознавства» і колектив кафедри технології металів та матеріалознавства.

Актуальним темам розвитку галузі були присвячені також і кваліфікаційні роботи здобувачів магістерського рівня освіти спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», представлені на розгляд екзаменаційної комісії кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки, що були виконані ними на високому рівні та успішно захищені наприкінці грудня.

Дуже організовано пройшов захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти

другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання факультету управління та бізнесу і центру освітніх послуг за освітніми програмами «Економіка» і «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Кваліфікаційні роботи магістрів вирізнялися актуальною тематикою, окремі з них були виконані на замовлення підприємств, а їх результати впроваджено у господарську діяльність.

Цікаві доповіді представили та успішно захистили і здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання кафедри менеджменту за ОП «Логістичний менеджмент» і центру освітніх послуг за ОП «Менеджмент організації і адміністрування», а також магістри кафедри обліку і оподаткування спеціальності 071 «Облік і оподаткування», які гідно представили результати своїх досліджень, порадувавши членів ЕК отриманим багажем знань.

Дистанційний формат проведення захисту не вплинув на продуктивну взаємодію між здобувачами та членами екзаменаційної комісії кафедри транспортних систем і логістики, на якій також успішно пройшов захист кваліфікаційних робіт магістрів факультету транспортних систем та центру освітніх послуг за освітньою програмою «Транспортні системи і логістика». Тематика представлених дипломних робіт охоплювала широке коло питань, що відображають найважливіші проблеми діяльності підприємств автомобільного транспорту та шляхи їх вирішення.

З успішним захистом дипломних кваліфікаційних робіт привітав випускників-магістрів і колектив кафедри транспортних технологій (на автомобільному транспорті), які підготували свої роботи за актуальною тематикою розвитку галузі, показавши достатньо високий рівень теоретичних і практичних знань.

Зазначимо, що цьогоріч на усіх кафедрах нашого університету захист магістерських кваліфікаційних робіт за усіма ОП, незважаючи на об'єктивні технічні труднощі, пройшов, як ніколи, на високому рівні.

Шановні наші цьогорічні випускники – наші відважні юнаки і чарівні дівчата!

Нехай цей день назавжди залишиться у ваших серцях яскравими спогадами про цікаве, багатогранне й насичене подіями студентське життя.

Щойно усі ви підкорили важливу височину і здобули довгоочікувану перемогу, отримавши багаж знань, котрі неодмінно послугують вам у вашому професійному житті і кар'єрному зростанні.

Не втрачайте отримані знання і набутий практичний досвід – це ваш дороговказ у ваше щасливе майбуття.

Успішного вам працевлаштування за фахом, реалізації найамбітніших планів і задумів, щедрот долі та вірних колег і друзів, мирного неба і невичерпної енергії й наснаги для якнайшвидшої відбудови країни, її процвітання і розвитку у повноцінний час!

Ольга Ожго

О ЯКІСТЬ ОСВІТИ

Autostrada
EXPERIENCE · INNOVATIONS · QUALITY

ХПАС ХАРКІВСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
АВТОБУСНИХ СТАНЦІЙ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ НА ВИМОГУ РОБОТОДАВЦІВ

Ключовим показником якості освітньої програми є запит роботодавців на її випускників. Ефективно стимулювати попит на фахівців на ринку праці можна лише одним шляхом: надавати роботодавцям саме таких спеціалістів і професіоналів, які володіють компетентностями, найзатребуванішими у конкретних галузях чи виді економічної діяльності. Досягти цього можна шляхом коригування змісту освітніх програм відповідно до рекомендацій/пропозицій/побажань роботодавців як важливих стейкхолдерів.

На кафедрі економіки і підприємництва нашого ЗВО такий підхід до вдосконалення освітніх програм реалізується на постійній основі.

Так, у квітні 2020 р. кафедра підтримала пропозицію від Харківської регіональної дирекції АТ «СК «Країна» щодо введення кейсів із практики страхування до методичного забезпечення вибіркової навчальної дисципліни «Страхування» (протокол № 15 від 09.04.2020 р.).

У червні того ж року колектив кафедри розглянув звернення Харківського представництва ТДВ «Мотор – Гарант» з пропозицією стосовно вдосконалення ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти в частині запровадження освітнього компонента «Ризик-менеджмент». Враховуючи аргументацію стейкхолдера щодо того, що «умови ведення бізнесу в Україні характеризуються посиленою невизначеністю та ризиковістю, сучасний фахівець у сфері економіки обов'язково має володіти знаннями та навичками щодо ідентифікації ризиків, їх оцінювання і, головне, – їх передбачення та мінімізації». Тож нами було прийнято рішення підтримати цю пропозицію та додатково поширити її реалізацію за ініціативи проєктної групи на ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол № 20 від 30.06.2020 р.).

Надзвичайно плідним у контексті коригування змісту освітніх програм для кафедри економіки і підприємництва під вимоги й очікування роботодавців видався 2021 рік. Так, на засіданні кафедри 25.02.2021 р. (протокол № 13) отримали підтримку рекомендації ТДВ «Харківське АТП № 16363» щодо наступного вдосконалення

ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: перенесення навчальних дисциплін «Підприємництво і бізнес-культура» та «Торговельне підприємництво» з вибіркової частини до обов'язкової частини освітньої програми та введення обов'язкового освітнього компонента «Транспортне підприємництво».

Навесні 2021 р. відповідними рішеннями кафедри було затверджено низку змін до проєктів освітніх програм за зверненнями партнерів-роботодавців: введення обов'язкового освітнього компонента «Електронний документообіг» до ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за рекомендацією ТОВ «Каліта-Фінанс» та ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ініціативи проєктної групи (протокол № 14 від 11.03.2021 р.); введення обов'язкового освітнього компонента «Економіка автомобільного транспорту» до ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за рекомендацією АТ «Харківське підприємство автобусних станцій» (протокол № 15 від 25.03.2021 р.); введення обов'язкового освітнього компонента «Економіка дорожнього господарства» до ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за рекомендацією ДП «Дороги Харківщини» (протокол № 16 від 08.04.2021 р.); перенесення з вибіркової частини до обов'язкової частини освітнього компонента «Менеджмент персоналу» в ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти за рекомендацією Кам'янської міської ради Черкаської області та ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за ініціативи проєктної групи (протокол № 16 від 08.04.2021 р.); введення обов'язкового освітнього компонента «Рухомий склад» до ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за рекомендацією КП «Салтівське трамвайне

депо» та ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ініціативи проєктної групи (протокол № 18 від 20.05.2021 р.).

Наприкінці лютого 2022 р. ТОВ «СП «АВТОСТРАДА»» надіслало до ХНАДУ офіційного листа, де серед іншого зверталося з проханням розглянути можливість внесення певних коректив до ОПП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в напрямку забезпечення формування знань і навичок у здобувачів вищої освіти щодо кошторисної справи та ціноутворення в дорожньому будівництві. Пропозиція була підтримана на засіданні кафедри у квітні 2022 р. (протокол № 15): до переліку обов'язкових освітніх компонентів вказаної програми було додано навчальну дисципліну циклу професійної підготовки «Кошторисна справа та ціноутворення в дорожньому будівництві». Для якнайкращого виконання побажання ТОВ «СП «АВТОСТРАДА»» стосовно формування знань і навичок у здобувачів вищої освіти щодо кошторисної справи та ціноутворення в дорожньому будівництві, у серпні 2022 р. на засіданні кафедри (протокол № 1) було прийнято рішення звернутися до ТОВ «Computer Logic Group» з метою долучитися до Всеукраїнського проєкту «Будуємо майбутнє разом» та отримати Ліцензійну картку на безкоштовне користування ІДС «БУДСТАНДАРТ», сервісом БУДСТАНДАРТ Online, ПК «Будівельні Технології: КОШТОРИС 8», ПК «Будівельні Технології: КОШТОРИС ПВР».

Чотирнадцятого жовтня 2022 р. наш університет отримав сертифікат учасника Всеукраїнського проєкту «Будуємо майбутнє разом» та Ліцензійну картку на безкоштовне користування вказаним вище програмним забезпеченням.

Попри перепони воєнного стану, кафедра економіки і підприємництва продовжує дотримуватися обраного курсу вдосконалення освітніх програм з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін, зокрема роботодавців, задля забезпечення якісної підготовки фахівців і професіоналів з економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Інна Шевченко,
проф. каф. ЕІП

О ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ ТА СВОБОДИ УКРАЇНИ

Спостерігаю як дітлахи складають пазла. Уважно вдивляються в оригінальний малюнок. Примружуються: треба ж бо увявити повну картину і шлях, який треба пройти, аби вона постала із величезної кількості нібито зовсім беззмістовних шматочків!

Починають неквапливо, по-важно.

Працюють наполегливо, наче над якоюсь серйозною справою.

І одної миті – просто магія якась! – із отих маленьких шматочків постає щось велике, свідоме й напрочуд цікаве. Коли шматочки пазла зійшлися один з одним, вже через декілька секунд не розгледіти, де й проходить та тоненька лінія, що раніше була краєм. Вона розчиняється в малюнку, стає його частиною.

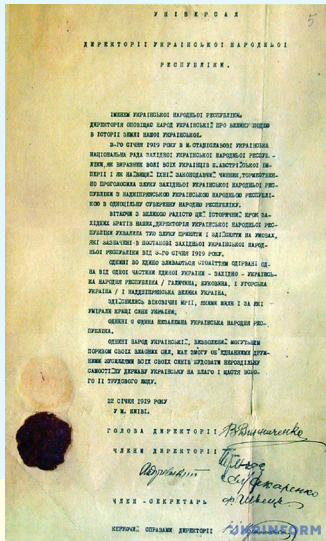
А знаєте, історія теж складає пазли. Просто матеріал – дещо інший.

Один до одного впритул вкладаються шматочки життя: край до краю з'єднуються землі, серце до серця об'єднуються народи. І якщо те об'єднання штучне, недоречне, рано чи пізно історія побачить це. Поміняє елементи пазла місцями. Щось прибере, переставить в інший бік. Щось поверне, підставляючи вже під іншим кутом, і картина малюється: гірля річок вкладаються у долини; вигини гірських хребтів обростають лісами; кордони держав кришаться, як бите скло, стають пунктиром на усіх отих політичних мапах.

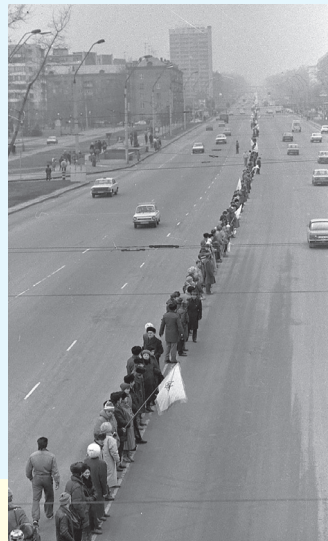
Просто в історії великий, глобальний пазл: не пейзаж чи кадр з мультфільму, а справжня геополітика.

Правда, історії не завжди вдається все ідеально вибудувати з першого разу. Та час – річ відносна: рано чи пізно все складається, з'єднується так, як мало бути.

ПАЗЛИ ІСТОРІЇ

Кольорова копія Універсалу Директорії УНР про Акт Злуки за підписами Володимира Вінниченка, Симона Петлюри та інших членів Директорії

«Живий ланцюг» людей на вулицях Києва з нагоди святкування історичного Акта Соборності України 21 січня 1990 р.

Пам'ятаєте оте увіковічене: «Віднині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України...»

Здійснилися віковічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України...

Віднині український народ увільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення незрозділь-

ної, незалежної української держави, на добро і щастя українського народу».

Вже понад сто років минуло, але так само урочисто лунають ці слова. І нині, як ніколи раніше, величне відлуння їх відбивається в душі кожного українця.

Це вже не цитата з підручника історії.

Це маніфест, який щодня кидаємо в обличчя світові: МИ ВІЛЬНІ!

Це розуміння, яке прийшло під звуки вибухів: МИ ЄДИНІ!

Це віра, виплакана ночами, виношена в серцях і непохитна: МИ НЕЗДОЛАННІ!

Дехто, прагнучи стати частиною історії, знову намагається перекроїти строкату карту нашої Батьківщини, і тепер наша черга, наш час не допустити цього.

Та ми міцно тримаємося за свою землю, один за одного, і за наше військо, що кує нашу перемогу у пекельних кузнях війни.

І це вже не символічний живий ланцюг буремних дев'яностих чи невизначених двотисячних.

Сьогодні ми точно знаємо, на якому ми боці.

І нехай так само щемно у душах наших болить минуле, в якому «боролись наші предки», але ж сучасність болить сильніше – кожен день, кожен крок.

Ми втрачаємо синів і дочок. Ллємо сльози дощем.

Завмираємо морозними водами.

Від Харкова майже на кордоні з ворогом через Київщину, що потерпала, але вижила, і аж до карпатських вершин, які, здається, посивіли за рік ще сильніше, – МИ ЄДИНІ!

Повз Маріуполь, Херсон, Бахмут із Соледаром і на північ, до розбитої так само Охтирки – МИ ЄДИНІ!

Від Одеси та Миколаєва понад хвилями, попід «Градами» – до величного, мудрого Львова – МИ ЄДИНІ!

Єдина картина: прекрасна, впорядкована.

Єдина країна: сильна і смілива.

Країна добра і щастя зі світлим майбутнім на руїнах імперій, які на наших очах стануть минулим.

Наталія Опришко, зав. кав. філології та лінгводидактики, доц.

Проголошення Акта Злуки на Софійській площі у Києві

Святкування Дня Злуки у місті Стрий (нині Львівська область)

О ПОСТАТІ

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ВЕЛИКОМУ НАУКОВЦЮ

Сімнадцятого січня на 83-му році життя відійшов у вічність заслужений діяч науки і техніки України, заслужений діяч Транспортної академії України, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту В.Г. Шинкаренко, який понад півстоліття віддавав свої знання і вміння, талант досвідченого педагога і високодуховного розробника-методиста на користь ХНАДУ.

Володимир Григорович належав до кола виняткових особистостей нашого університету, який пройшов довгий шлях кар'єрного зростання і становлення від студента до декана, професора і завідувача кафедри. Життя загартувало у ньому такі риси характеру як мужність і цілеспрямованість, неймовірну жагу до самовдосконалення і надзвичайну ерудицію.

Володимир Григорович до останнього подиху стовідсотково віддавав себе роботі, дбаючи про те, щоби його рідні кафедра менеджменту і факультет управління та бізнесу були найкращими.

Народився В.Г. Шинкаренко 1 січня далекого і буремного 1941 року.

Будучи в зрілому віці до 24 лютого 2022-го він і гадки не мав, як і усі ми, що нашу країну вкотре спіткає воєнне лихоліття. Що наші родючі чорноземи, найкрасивіші в світі міста і села буде підступно паплюжити й руйнувати клятий ворог. Трагічна сторінка життєвої історії Володимира Григоровича під час Другої світової назавжди закарбувалася в його пам'яті, а нинішні захіття усі ми маємо гідно пережити, щоби ніколи нічого подібного більше не повторилося.

Після здобуття середньої освіти та закінчення у 1961 р. із відзнакою Куп'янського автотранспортного технікуму за фахом технік-механік з експлуатації і ремонту рухомого складу автомобільного транспорту двадцятирічний Володимир Григорович упродовж чотирьох років працював на Брянській автобазі, обіймаючи різні інженерні посади, щоби фінансово забезпечити свою родину.

Вступивши на навчання до ХАДІ (нині ХНАДУ), активно займався громадською роботою, очолював молодіжну організацію, влаштовував спортивні й культурно-масові заходи та найголовніше – бездоганно навчався.

Закінчивши у 1970 р. з відзнакою наш ЗВО, вступив до аспірантури, де достроково захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Під час навчання як в ХАДІ, так і в аспірантурі МАДІ одержував іменну стипендію, що свідчило про його велику жагу до знань.

З 1973-го саме в нашому університеті розпочався професійний, насичений цікавими подіями і миттями, науково-педагогічний шлях викладача і наставника молоді, організатора і керівника, автора і розробника новітніх методик, а також засновника наукової школи «Економіка і управління транспортним комплексом» нині покійного В.Г. Шинкаренка.

Мудрі люди кажуть, що знайти себе і зрозуміти своє покликання дійсно нелег-

ко, та ще важче виконувати свою роботу з душею, відданістю й завзяттям, так, щоби зроблене було бездоганним. Володимир Григорович усе, чим би він не займався в житті, виконував саме бездоганно, – працюючи асистентом чи старшим викладачем, доцентом чи професором, деканом факультету (1984 – 1993) чи завідувачем кафедри менеджменту (1990 – 2012).

Науковець з великої літери і педагог за покликом серця Володимир Григорович до останніх днів свого земного життя вправно координував навчально-методичну складову багатогранного кафедрального і факультетського механізму, що наразі працює як годинник.

Яскраву сторінку свого життєпису Володимир Григорович заповнив, працюючи понад 30 років членом науково-методичної комісії з менеджменту МОН України, фахових рад при КНТЕУ та КПІ, експертної ради ДАК України; будучи співавтором більше десяти галузевих стандартів освіти другого покоління для спеціальності «Менеджмент організацій» і провівши, як голова експертних комісій, акредитацію та ліцензування у понад 110 ЗВО України.

З 1993 р. Володимир Григорович майже 90 разів виступав офіційним опонентом й до останнього дня був членом спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій вітчизняних ЗВО.

У 1995 р. В.Г. Шинкаренко успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Як головний редактор випустив 24 номери фахового збірника наукових праць «Економіка транспортного комплексу».

Володимир Григорович підготував чотирьох докторів і 12 кандидатів наук й до 17.01. 2023 р. включно вправно керував науково-дослідницькою роботою студентів та аспірантів.

Його солідний науково-педагогічний доробок – це майже 400 наукових і методичних праць, десятки монографій і навчальних посібників (у т.ч. і з грифом МОН України), а також майже 200 наукових статей.

Сумлінна й бездоганна праця В.Г. Шинкаренка в галузі освіти і науки України була високо оцінена державою. Він був удостоєний багатьох медалей, почесних знаків і галузевих відзнак, найвагомішими серед яких є: Почесні звання «Заслужений діяч науки і техніки України» і «Почесний працівник транспорту України»; Почесні знаки «Заслужений діяч Транспортної академії України» і «Відмінник освіти України», «За наукові досягнення» і «Учасник бойових дій», а також медалі «За доблесну працю» і «За освоєння цінних земель» та багато-багато інших нагород.

Володимир Григорович був повним кавалером Почесного знака «За видатні заслуги перед колективом університету», чим він завжди дуже гордився.

Згуртований колектив ФУБ пишається науково-освітніми здобутками корифея вищої школи країни В.Г. Шинкаренка.

Кажуть, приходячи у цей світ, кожна людина має своє виняткове призначення. Присвятивши понад півстоліття свого професійного життя нашій alma mater, Володимир Григорович впевнено пройшов важливі етапи успіхів і злетів, а інколи й перепон, які йому доводилося долати, мобілізуючи внутрішні сили та можливості.

У пам'яті його численних колег і друзів, студентів і випускників він був і залишиться не лише як винятковий науковець і викладач, але й як неординарний і освічений, надзвичайно ерудований та відданий ХНАДУ фахівець у царині освіти і науки, якому Володимир Григорович присвятив левову частку свого професіоналізму і досвіду, якому бездоганно служив вірою й правдою до останнього свого подиху.

Після відходу у вічність видатного науковця і кращого серед кращих викладача ХНАДУ, за оцінкою його студентів, Володимира Григоровича Шинкаренка, пам'ятаймо його як академічно-мудрого фахівця своєї справи, доброзичливого й уважного наставника, надійного й вірного колегу і друга.

Він вирізнявся винятковою працьовитістю, користувався неймовірною повагою і шанованню як у професорсько-викладацькому колективі, так і серед його студентів і численних випускників ХНАДУ, адже був дійсно унікальною людиною і великим патріотом своєї Батьківщини.

Його численні наукові роботи стануть підґрунтям для подальшого розвитку освіти, його мудрі настанови назавжди збережуться в серцях тих, кому він їх давав, а роки його викладацької діяльності втіляться у добрих справах його послідовників.

Світла пам'ять про Великого Педагога вищої школи і завжди непересічного сучасника, яким завжди був В.Г. Шинкаренко, навечно залишиться у серцях і душах усіх, хто його знав, а його ім'я – збережеться в історії нашого університету, нашого міста і нашої країни, бо він на це заслужив!

Ольга Васильківська

О ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

Подія, що стала образом і символом.

Олександр Кучерук,

директор музею УНР, історик

Двадцять дев'ятого січня українська громадськість відзначила День пам'яті полеглих у бою під Крутами. Незважаючи на те, що бій під Крутами не мав визначального воєнного значення, для українського народу ця історична подія є символом героїзму і жертвності молодого покоління у боротьбі за незалежність рідної країни, яка нині майже рік поспіль потерпає від жорстокого нападу РФ.

Бій під Крутами відбувся 16 (29) січня 1918 р. на залізничній станції Крути під селищем Крути та поблизу села Пам'ятне на Чернігівщині, за 130 км на північний схід від Києва. Цей бій тривав 5 годин між 4-тисячною більшовицькою армією та загonom з київських студентів і бійців вільного козацтва.

ІСТОРИЧНИЙ БІЙ ПІД КРУТАМИ

Довгий час подробиці бою під Крутами були мало відомі широкому загалу українців. Найбільша плутанина в історії крутянських подій пов'язана з датою самого бою. Коли в березні 1918 р. уряд УНР вирішив вшанувати пам'ять загиблих під Крутами, виявилось, що в штабі українського командування немає детальних відомостей про час, місце і перебіг бою.

Після того, як Центральна Рада разом із німецькими військами повернулася до Києва, 19 березня 1918 р. тієї 18 захисників Крутів були перепоховані у братській могилі на Аскольдовій могилі у столиці України. Виступаючи з промовою під час перепоховання, Михайло Грушевський сказав: «Стримайте ваші сльози. Ці юнаки поклали свої голови за визволення Вітчизни і Вітчизна збереже про них вдячну пам'ять на віки вічні. Славна смерть за Україну!».

Через десятиліття нові архівні знахідки, окремі документи і численні спогади очевидців дозволили виявити неточності й детально реконструювати перебіг бою під Крутами та збройної боротьби в Україні на початку 1918 р., відтворивши істину.

У ті далекі зимові дні проти більшовицького війська тодішній український уряд відрядив невідгодовану до затяжного бою й необстріляну молодь – невишколених і погано екіпірованих студентів та гімназистів. Та попри такі обставини, усі вони мужньо й хоробро билися, загинувши у нерівному бою. Під час бою відважні бійці затримали більшовицьку армію на чотири дні, давши змогу добровольцям утримати столицю на необхідний для укладання Брест-Литовського миру час, що означало міжнародне визнання української незалежності.

Бій під Крутами було програно, але ця трагічна перемога і її дух залишаться незнищеною. Ані применшити, ані затерти згадку про бій неможливо. Він був, є й буде і пам'ять про нього зберігається дотепер. Ця подія стала образом і символом неймовірної відваги українського народу і як би

не переписувалася трагічна сторінка нашої історії, вона вже нікуди не дінеться.

Крути стали не лише предтечею жорстокої поразки національно-визвольного протистояння 1917 – 1920 рр., але й символом мужності та стійкості для усіх поколінь українців.

Відтоді минуло рівно сто п'ять років, а ми, на жаль, знову вимушені обороняти власну незалежність ціною людських жертв. Пам'ятати своїх героїв зараз, як ніколи, дуже важливо, адже це найкращі сини нашої Вітчизни, яких ми втрачаємо донині. Тих, хто поповнили і дотепер поповнюють український національний пантеон сьогодні, вистачить для виховання патріотизму на сотні років уперед. Крутівці у цьому пантеоні посідають особливе місце, адже вони чи не найперші віддали свої життя за рідну країну.

Крути – це перемога, котра повернула історію в бік державотворення і визвольної боротьби.

Відзначення бою під Крутами розпочалося напередодні проголошення незалежності України.

Двадцять дев'ятого січня 1991 р. з ініціативи Народного руху України, Студентської спілки та інших національно-демократичних організацій в Крутах було встановлено березовий хрест, біля якого відбувся перший громадський мітинг.

У січні 2003 р. було підписано відповідне розпорядження «Про вшанування пам'яті героїв Крут».

На державному рівні вшановувати пам'ять героїв Крут розпочато з 2004 р.

У 2006 р. в Крутах було відкрито Меморіал пам'яті героїв Крут. Через два роки його доповнили сімома вагонами і відкрито залізничною платформою військового ешелону. Згодом у двох вагонах було облаштовано музейну експозицію, присвячену бою під Крутами. До експозиції увійшли історичні документи і фотокартки, схеми і карти, макети зброї і спорядження.

У січні 2012 р. на місці дерев'яного хреста на Аскольдовій могилі було встановлено пам'ятник крутівцям: виготовлений із дорогого каменя «козацький хрест» з висіченим тризубом у центрі, під яким промовиста і символічна цитата із святого Євангелія: «Найбільша любов – життя покласти за друзів».

Історичне значення бою під Крутами не лише символічне, але й надважливе. Сучасні події додали трагічне і водночас героїчне порівняння героїв Крутів з героями-кіборгами, які 242 дні мужньо боронили Донецький аеропорт. Зараз національний пантеон поповнюють герої запеклої війни з РФ.

Нинішніх захисників України, які своїм патріотизмом, мужністю і відвагою на полях кровопролитної війни з ворогом героїчно боронять нашу державу, ми з гідністю й шаною велично називаємо «кіборгами сучасності», схилиючи перед ними вдячні голови!

О БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Уже майже рік у нашій країні йде жорстока повномасштабна загарбницька, окупаційна, терористична, геноцидна війна проти українського народу та України, яку розпочала російська федерація.

Практично всі українці відганяли від себе будь-яку думку про широкомасштабне вторгнення російської армії на територію України. Хоча поступово ментально й на побутовому рівні ми намагалися готуватися до такого розвитку подій, зважаючи на повідомлення, що поширювалися як у вітчизняному, так і в світовому інформаційному просторі щодо намірів росії.

Про воєнний напад російської федерації на Україну говорилося задовго до повномасштабного вторгнення. Про це попереджали розвідки США та Великої Британії, а також закордонні ЗМІ. Британські засоби масової інформації ще у листопаді 2021 р., аналізуючи зосередження російських військ на кордоні з Україною та загострення з 8 листопада 2021 р. на польсько-білоруському кордоні через ситуацію з біженцями, наголошували на ймовірності воєнного конфлікту з росією. Західні спецслужби заявляли про високу ймовірність дестабілізації ситуації в Україні з боку росії вже взимку 2021 р. після зосередження на кордоні з Україною понад 90 000 російських військових.

Українська розвідка та наші військові спостерігали велике накопичення військ російської армії вздовж усього кордону України, що, за заявами російської сторони, зумовлено спільними військовими навчаннями російської та білоруської армії.

Міністр оборони України Олексій Резніков під час зустрічі у Пентагоні з американським колегою Ллойдом Остіном у листопаді 2021 р. наголосив на тому, що росія може вдатися до ескалації у будь-який час. Проте міністр оборони України, за інформацією Укрінформ, не вірив у перемогу війни росії над Україною. Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило Буданов 21 листопада 2021 р. заявив про зосередження на кордоні з Україною понад 92 тисяч російських військовослужбовців і ймовірність нападу росії на Україну в кінці січня – на початку лютого 2022 р.

Міністр оборони Олексій Резніков на початку грудня повідомив, що кількість військ на території рф та на тимчасово окупованих територіях, які можуть бути задіяні для ескалації, майже 94,3 тис. осіб. Міністр оборони України зазначив, що все ж таки Україна зацікавлена у політико-дипломатичному сценарії врегулювання і жодних силових провокацій з українського боку не може бути. Але у разі потреби Україна дасть гідну відсіч російській ескалації.

Така ситуація вимагала від українського уряду та ЗСУ активізувати оборонні заходи і реформування української армії. Через воєнну загрозу з боку російської федерації Україна провела активні діалоги з міжнародними партнерами щодо підтримки у сфері безпеки та оборони, зокрема з Канадою, США, Ізраїлем, Великою Британією, ЄС, Туреччиною.

Очільник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило

ЧИ БУЛИ МИ ГОТОВІ...?

Буданов наголошував на тому, що у разі російського повномасштабного вторгнення українська армія не зможе вистояти без військового втручання західних країн, оскільки в Україні немає достатніх військових ресурсів. За даними американської розвідки, Росія ще до 2022 р. мала чіткі плани для вторгнення в Україну за участю 175 тисяч військових. Водночас зазначалося, що рф переважала Україну у живій силі, техніці, авіації і флоті та за кількістю ракет.

Ще з початком війни росії проти України 2014 р. поступово відбувалося реформування та зміцнення української армії. США та країни НАТО передавали ЗСУ військову допомогу включно з радарями, засобами зв'язку, дронами. Також у листопаді 2021 р. США передали Україні до 88 тонн боєприпасів. В Україні працювали понад 150 військових радників із США та з інших країн НАТО і на озброєнні української армії вже знаходилися протитанкові ракетні комплекси «Джавелін». Але цього було недостатньо для подолання російської воєнної машини, що переважала українську армію майже в 20 разів.

Для вирішення питання оборони українських територій з 1 січня 2022 р. Уряд України почав практично втілювати закон про національний спротив, зокрема створення Сил територіальної оборони як складової ЗСУ.

Український уряд та дипломатія продовжували активні обговорення безпекової ситуації в Україні на міжнародному рівні. Упродовж осені 2021 – зими 2022 рр. Україні надали військову допомогу, окрім США, Велика Британія, Канада, Литва, Латвія, Естонія та ін.

За повідомленнями Укрінформ 12 лютого 2022 р. західні політики запевняли, що російське вторгнення мало відбутися найближчими днями. А Москва традиційно звинуватила західні країни та ЗМІ в поширенні дезінформації про можливе вторгнення. Питання воєнного вторгнення

росії в Україну широко обговорювалося в політичних телевізійних ток-шоу, зокрема «Право на владу» на каналі «1+1» з представниками українських владних, військових та силових структур. Там надавалися доречні і професійні поради, як зібрати «тривожну валізу», де знаходити вичерпну та достовірну інформацію тощо.

Упродовж січня – лютого 2022 р. закордонні ЗМІ повідомляли про різні дати широкомасштабного воєнного вторгнення рф в Україну, жодна з них не підтвердилася. Але широке висвітлення і поширення цього питання допомогло, на нашу думку, українцям сконцентрувати свою увагу на своєму захисті, опанувати себе, завчасно підготуватися до війни і консолідуватися.

Мабуть на рівні підсвідомості ми були готові до цього, століття буремної історії існування України як держави готували нас до цього. Нас дійсно готували інформаційно. Український уряд на чолі з Президентом Володимиром Зеленським, розуміючи загрозу повномасштабної війни росії проти України, поступово впроваджував заходи щодо національного спротиву російській агресії. Але все робилося для того, щоб серед суспільства не було паніки, оскільки паніка могла б завадити ЗСУ, що в декілька разів поступалися російським в озброєнні та кількості особового складу, повноцінно виконувати свої обов'язки щодо захисту країни від ворога. Водночас наш розум відмовлявся сприймати саме таку війну, із саме такими масштабами і наслідками.

Але наш український дух і наша єдність, наша людяність і наші найкращі гуманні якості, наше споконвічне прагнення до волі, а також звитяга і мужність, кмітливість й креативність захисників і захисниць України змінили і змінюють хід історії та цієї запеклої війни, наближаючи нашу Перемогу над росією!

Наталія Олешко,
доц. каф. українознавства

○ ВАЖЛИВО

ОХОРОНІ ПРАЦІ – НАЛЕЖНУ УВАГУ

Під час прийому на роботу всі працівники повинні обов'язково проходити інструктаж з охорони праці, правил поведінки при аварійних ситуаціях та нещасних випадках згідно з «Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» та «Переліку робіт з підвищеною небезпекою», затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про охорону праці», кожен підприємець зобов'язаний організувати для персоналу навчання з охорони праці, перевірку знань і основних принципів безпечної роботи на робочому місці під час прийому на роботу, самої роботи, а також при переведенні співробітника на інший вид роботи на тому ж підприємстві.

Згідно з цими правилами підприємство розробляє бізнес-правила, річні плани з проведення навчань й оцінки знань з питань охорони праці. Керівник підприємства несе повну відповідальність за організацію та проведення цієї діяльності. Служба або уповноважений працівник з охорони праці здійснює контроль за дотриманням своєчасного виконання цих заходів.

Організацію навчання і контроль знань про здоров'я працівників, здійснення навчання, перепідготовки або придбання нової професії та підвищення кваліфікації на підприємстві здійснює служба охорони праці або інші уповноважені особи. Навчальна програма включає теоретичну і практичну підготовку. Навчання техніки безпеки на робочому місці – це навчання співробітників, студентів, курсантів і стажистів для отримання необхідних знань і навичок, пов'язаних з безпекою на робочому місці або безпечною роботою.

Держнаглядохоронпраці затверджує перелік робіт із високим для працівників ризиком, які повинні проходити спеціальну підготовку не рідше одного разу на рік. Спеціальну підготовку проходять також працівники, які займаються забезпеченням достатнього рівня пожежної безпеки, та ті, хто контактує з високим ризиком пожежної небезпеки, а також посадовці, що проводять навчання і здійснюють перевірку знань, регулярно кожні три роки.

У центрі науки, інформації та освіти Держгірпромнагляду працюють керівники центральних і місцевих державних органів виконавчої влади, керівники організаційних підрозділів виробничих процесів, фахівці служб безпеки на робочому місці, члени рад з інспекції знань інститутів, викладачі з безпеки та гігієни праці, а також фахівці Департаменту безпеки та гігієни праці. Для перевірки знань працівників з безпеки праці створюється постійна комісія під керівництвом менеджера або заступника директора підприємства, до складу якої входять фахівці з охорони праці, юридичні служби та інші виробничі і технологічні відділи, представники керівних органів державних органів технічного нагляду та

профспілкові організації, інші уповноважені працівники, а також фахівці з медичного страхування праці. Для вирішення фінансово-медичних питань створено Фонд соціального страхування України від нещасних випадків та професійних захворювань. Всі члени комісії в обов'язковому порядку проходять навчання і тестування з питань охорони праці. Після проходження тестування учасники отримують відповідний сертифікат. У разі незадовільного результату опитування наступна спроба проводиться упродовж місяця. До цієї справи заборонено залучати людей, які не пройшли навчання. Термін дії протоколу становить п'ять років. Екстрене навчання у вигляді семінару проводиться на робочому місці незалежно від форми власності підприємства у разі переведення працівника на нове робоче місце або посаду для ознайомлення з новими правилами.

У типовому положенні про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) зазначені терміни за значенням, а саме:

– спеціальне навчання – це щорічне дослідження співробітників, які виконують роботу з високим ризиком, або, якщо потрібен професійний відбір (вимоги відповідних правил безпеки праці);

– дублювання – це самостійне виконання професійних завдань на робочому місці

працівниками (фахівцями) під наглядом досвідченого фахівця із обов'язковою підготовкою до надзвичайних ситуацій і протипожежного захисту.

Стажування призначене для того, щоб людина отримала практичний досвід виконання виробничих завдань і завдань на робочому місці підприємства після теоретичної підготовки перед початком самостійної роботи під безпосереднім наглядом досвідченого фахівця.

Отже, проведення заходів із навчання охорони праці є важливою складовою організації роботи на підприємстві, адже від цього залежить життя і здоров'я працівників. Для подолання підвищено небезпечних факторів виробництва проводиться професійний відбір персоналу, використання технічного обладнання для запобігання нещасним і летальним випадкам, пожежам, шкоді майну і навколишньому середовищу, а також здоров'ю людей.

Для цього працівники повинні мати відповідні домедичні навички для надання допомоги постраждалим у надзвичайних ситуаціях, пожежах або від стихійних лих.

Михайло Кравцов,
доц. каф. МБЖД;
Аліна Жебко та Вікторія Івкова,
ст. гр. Е-22-21 ФУБ

○ ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ Й ПРІОРИТЕТИ

НАШЕ МАЙБУТНЄ – У НАШИХ РУКАХ

Сьогодні, попри жахливу повномасштабну війну, яку майже рік веде проти нашої держави жорстока й підступна країна-агресорка, на різних рівнях і в різних колах багато говорять про потенціал України і що ми невдовзі станемо повноправним членом Європейського Союзу, наголошуючи одночасно на усілякій негаразди у владних структурах.

З досвіду спілкування зі своїми колегами і друзями, які наразі працюють у різних галузях народного господарства як нашої країни, так і за кордоном, адже більшість моїх ровесників через війну виїхали з України хто тимчасово, а дехто з мрією про майбутнє постійне проживання і працевлаштування, могу сказати, що ми поєднуємо усе найкраще зі слов'янських традицій та європейського мислення. Використовуючи багатство культури і досвіду, які сформувалися в нашого народу упродовж тисячоліть, та можливості й гнучкість сучасного покоління, ми сміливо і впевнено ведемо (навіть в умовах воєнного стану) свою країну до успіху.

Але ж чому ми тоді живемо не так добре як у розвинутих країнах? Гадаю, це питання часу, проте мені здається насамперед тому, що неправильно формуємо свої цілі і потім хаотично втілюємо їх у життя. Більшість наших юнаків і дівчат говорять приблизно так: «Я хочу бути щасливим/щасливою та успішним/успішною і мати дохід 1000 \$». Але що потрібно досягнути для такого щастя, які критерії успіху, які часові рамки здійснення таких бажань?

Імовірно, через 40 – 50 років мінімальна заробітна плата буде становити саме 1000 \$ (в усякому випадку більшість пересічних громадян нашої країни на це дуже сподіватися) – і це бажання колись таки здійсниться, але чи принесе воно задоволення...

Постановка мети передбачає прагнення висловити у вигляді чітких намірів і в точних формулюваннях наші явні і приховані потреби й інтереси, бажання чи завдання, а також зорієнтувати наші дії і вчинки на ці цілі та їх виконання. Постановка чіткої мети означає погляд у майбутнє, орієнтацію і концентрацію наших сил та активності на тому, що має бути досягнуто. Таким

чином, мета описує кінцевий результат. Йдеться не про те, що ми робимо, а про те, для чого ми це робимо.

Знайти особисті життєві цілі й дати їм визначення означає дати своєму життю конкретний напрям. За такої постановки завдання можна втілити у життя свої власні цінності.

Варто спробувати встановити цілі, які можуть бути обернені в безпосередні дії. Якщо молода людина хоче в майбутньому мати цікаву й престижну роботу та ще й з високим заробітком, то мало собі сказати: «Я хочу закінчити університет та отримати диплом». Прямо зараз треба визначити ціль: «Я хочу отримати якісні знання з усіх дисциплін, щоби успішно скласти сесію, а тому кожен день буду займатися самостійною роботою та самореалізацією і здам курсовий проєкт чи складу іспит завчасно».

На жаль, наразі серед молоді (і не тільки) великою проблемою є те, що ми часто виправдовуємо свою бездіяльність нинішньою ситуацією в країні, фінансовою кризою, безпорядністю деяких політиків, корупцією в органах влади тощо. Винен хто завгодно, але не я сам/сама.

Цілі можна корегувати та узгоджувати з тими реаліями, що ми маємо тут і зараз. Хоч я й закінчив середню школу на «відмінно» та той університет і спеціальність,

про яку мріяв, були недосяжні через умови вступу на навчання (котрі міняються щороку) на бюджетну форму. Я обрав заклад вищої освіти, який закінчили мої знайомі, переформатував деякі орієнтири і жодного разу не пошкодував про свій вибір. Навчання за цікавою перспективною спеціальністю та широкі можливості реалізувати свій потенціал як особистості – все це я знайшов у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.

Студентські роки, проведені в своїй alma mater, дозволили поєднувати навчання і наукову діяльність з громадською роботою, участю у різних секціях і спортивних змаганнях, активним і творчим дозвіллям у колі друзів.

Кожен дійсно обирає свій шлях і може змінити своє життя на краще.

Насправді, змінити своє життя завтра не можна. Його можна змінити лише сьогодні! Або ти сьогодні міняєш щось у своєму житті та у своїх звичках і завтра прокинешся успішнішим, або ти нічого не змінюєш і завтра прокинешся таким же, яким прокинувся сьогодні.

Це моя порада усім нинішнім студентам нашого вишу, бо це мої особисті життєві пріоритети, що допомагають мені бути успішним.

Денис Гончаров, наш спецкор

О СОЦОПИТУВАННЯ

ЩО ЧИТАЄ СУЧАСНА МОЛОДЬ

*Читач проживає тисячу життів,
людина, яка не читає, проживає
лише одне...*

Артуро Перес-Реверте
«Королева Півдня»

Наше стрімка й часто непередбачуване сьогодні дуже насичене подіями і знайти вільний час, щоби провести його за читанням цікавої книги, досить важко. Та саме читання надає естетичне задоволення, а також стає поштовхом для духовного і культурного вдосконалення навіть, коли бракує примісних вражень, подій та емоцій.

Восени за ініціативи проректора з науково-педагогічної роботи М.Г. Михалевича проводилося опитування здобувачів вищої

освіти нашого університету стосовно того, які книги вони нещодавно прочитали.

Загалом в опитуванні взяли участь майже 300 юнаків і дівчат.

За результатами цього опитування співробітники наукової бібліотеки на своєму сайті створили віртуальну виставку «Що читають наші студенти», виклавши її також на YouTube каналі НБ у відеоформаті, де можна детальніше ознайомитися з популярними серед студентів нашого ЗВО книгами.

Аналізуючи перелік прочитаних книг, можна впевнено стверджувати, що наші студенти – це гармонійні та цілеспрямовані особистості, які усвідомлено готуються до дорослого життя, не думаючи лише про

те, як закрити сесію без «хвостів». Тішить той факт, що їхні уподобання доволі різноманітні: від класики й світових бестселерів до книг нон-фікшн та фентезі.

Найпопулярнішими книгами, які читали студенти ХНАДУ, є: «1984» Джорджа Орвелла; «Атлант розправив плечі» Айн Ренд; «Багатий тато, бідний тато» Роберта Кіосакі; «Не Скигли» Джен Сінсеро; «Кafe на краю світу» Джона П. Стрелекі; «Мое життя та робота» Генрі Форда; «Найбагатша людина у Вавилоні» Джорджа Клейсона; «Тонке мистецтво пофігізму» Марка Менсона; «Фактор Черчилля. Як одна людина змінила історію» Бориса Джонсона; «Відьмак» – літературний цикл Анджея Сапковського, а також серія із семи фантастичних романів про пригоди юного чарівника Гаррі Поттера і його друзів – «Гаррі Поттер» Джоан Роулінг.

Дякуємо усім нашим здобувачам вищої освіти за активну участь у проведенню опитуванні, а також за їхнє ставлення до духовного надбання людства і дотик до захоплюючого світу художнього читання.

Дар'я Домнишева,
зав. сектору автоматизації НБ

О ПРИВІТАННЯ

Вітаємо ювіларів (які народилися у січні)

Віктора Олександровича Золотарьова – професора кафедри технології дорожньо-будівельних матеріалів ім. М.І. Волкова.

Юрія Антоновича Петренка – професора кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Василя Кузьмича Бабайлова – доцента кафедри економіки і підприємництва.

Оксану Володимирівну Кудрявцеву – доцента кафедри менеджменту.

Андрія Івановича Семенова – старшого викладача кафедри фізичного виховання та спорту.

Євгена Лукича Савченка – асистента кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Ярослава Вікторовича Ільїна – асистента кафедри технології дорожньо-будівельних матеріалів ім. М.І. Волкова.

Юрія Володимировича Волкова – інженера 2 категорії кафедри автомобільної електроніки.

Валерію Леонідівну Коваленко – чергову гуртожитку №6.

Наталю Василівну Воеводіну – сторожа відділу охорони.

Сергія Олександровича Полтавцева – сторожа відділу охорони.

Сергія Миколайовича Щербину – сторожа відділу охорони.

Олега Васильовича Логвіненка – двірника навчального корпусу.

Зичимо Вам, шановні ювіляри, професійних успіхів і позитивних змін, нових креативних ідей і щоденного натхнення для процвітання нашої alma mater!

Міцного здоров'я Вам і сімейного затишку, миру і злагоди, достатку і довголіття!

З ювілесем Вас!

Колектив ХНАДУ

О ПОЕЗІЯ ВІЙНИ

Я УТВЕРЖДАЮСЬ

*Я єсть народ, якого Правди сила
ніким звойована ще не була.
Яка біда мене, яка чума косила! –
а сила знову розцвіла.*

*Щоб жить – ні в кого права не питаюсь.
Щоб жить – я всі кайдани розірву.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

*Московіє! Мене ти пожирала,
як вішала моїх дочок, синів
і як залізо, хліб та вугіль крала...
О, як твій дух осатанів!*

*Ти думала – тобою весь з'їдаюсь? –
та, подавившись, падаєш в траву...
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

*Я єсть народ, якого Правди сила
ніким звойована ще не була.
Яка біда мене, яка чума косила! –
а сила знову розцвіла.*

*Сини мої, незламні українці,
я буду вас за подвиг прославлять, –
ідіть батькам на допомогу й жінці,
дітей з ярма спішіте визволять!*

*На слобожанських нивах, на подільських,
на Чорнім морі – я прощу, молю! –
вбивайте ворогів, злодюг кремлівських,
вбивайте без жалю!*

*Нехай ще в ранах я – я не стидуюсь,
гляджу їх, мов пшеницю ярову.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

*Повстань! Із ран – нове життя
заколоситься,
що з нього світ весь буде подивлять,
яка земля! яке зерно! росиця! –
Ну як же не сіять?
Як відсіч ворогу не дати!*

*І я сіяю, крильми розгортаюсь,
своїх орлів скликаю, кличу, зву...
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

*Ще буде: неба чистої блакиті,
добробут в нас підніметься, як ртуть,
заблискотять косарки в житі,
заводи загудуть...*

*І я життям багатим розсвітаюсь,
пушу над сонцем хмарку, як брову...
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

*Я єсть народ, якого Правди сила
ніким звойована ще не була.
Яка біда мене, яка чума косила! –
а сила знову розцвіла.*

*Кремлівська гнидь, тремти!
Я розвертаюсь!
Тобі ж кладу я дошку гробову.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
бо я живу.*

Павло Тичина

МІЙ ПЕРШИЙ ВІРШ НАПИСАНИЙ В ОКОПІ

*Мій перший вірш написаний в окопі,
на тій сипкій од вибухів стіні,
коли згубило зорі в гороскопі
моє дитинство, вбите на війні.
Лилась пожежі вулканічна лава.
Горіла хата. Ніч здавалась днем.
І захилялась наша переправа
через Дніпро – водою і вогнем.
Гула земля.*

*Сусідський плакав хлопчик.
Хрестилась баба, і кінчався хліб.
Двигтів отой вузесенький окопчик,
де дві сім'ї тупились кілька днів.
О перший біль тих*

*не дитячих вражень,
який він слід на серці залиша!
Як невимовне віришми не скажеш,
чи не німою зробиться душа?!
Це вже було ні зайчиком, ні вовком –
кривавий світ, обвуглена зоря! –
а я писала мало не осколком
великі букви, цюйно з букваря, –
той перший віршик, притулювшись скраю,
щоб присвітила поночі війна.
Який він був, я вже не пам'ятаю.
Снаряд упав – осипалась стіна.*

Ліна Костенко

ПРИВЫЧКА

*Ну, вот мы и привыкли быть в разлуке,
Ну, вот уже не так терзает грусть,
Ну, вот уже привыкли жить мы в скуке,
И говорим себе мы: «Ну, и пусть!».
Мы привыкаем к грохотам и взрывам,*

*Привыкли, что нам отключают свет,
Но остаёмся мы верны своим мотивам
И с нетерпением мы нервно ждём побед!
Нас не заставят отказаться
от привычек*

*Любить и верить, как основы життяя.
Они «соль» наших жизненных страничек,
Тех, что сложились в книгу бытия.
Всё просто – мы привыкнем
к всем невзгодам,
Мы будем экономить и копить
Стремленье к суверенностям, свободам.
Мы рождены, чтоб верить и любить!
Мы рождены с привычкой верить людям,
Мы рождены с привычкой добрым быть,
Пока мы живы непременно так и будет,
Мы так привыкли,
так и будем жить!*

УТРО НА ВОЙНЕ!

*Не может утро добрым быть,
Когда идёт война!
Теперь вовеки не забыть,
Как может быть страшна
Ночная мгла и звук сирен,
Как вестники беды!
Угроза обрушенья стен,
Отсутствие воды –
Не могут везть добротой!
А мы хотим с утра,
Привычкой жизненной простой,
Желать для всех добра!
Придёт пора и будет мир!
Не будет литься кровь!
А будет за победу пир
И вечная любовь!
И вот тогда с утра для всех
Я закричу в эфир:
«Пускай живёт добро и смех,
Любовь и вечный мир!»*

Сергей Ефремов

О ТАК ТРИМАТИ!

Микита Гончаренко

Данило Крікунов

Владислав Функендорф

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ.
Тираж - Сайт

Зам. № 1/23-В от 25.01.23 р.
Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовийтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Лісконог**

СПОРТИВНІ ЗДОБУТКИ РОКУ

З початком повномасштабного вторгнення РФ в нашу країну, що наразі триває майже рік, та через масштабні збитки, завдані країною-агресоркою, у вітчизняній системі освіти відбулися значні зміни.

Жахливі наслідки цієї війни відбулися на усіх сферах нашого життя, у тому числі й на навчальному процесі та участі здобувачів вищої освіти у науково-освітніх форумах і численних громадських заходах, спортивних змаганнях і студентських ініціативах.

Цей рік дійсно видався дуже важким для усіх учасників освітнього процесу і для кожного з нас окремо, однак ми, незважаючи на воєнний стан у країні, кожен на своєму місці продовжуємо сумлінно працювати, роблячи гідний внесок у якнайшвидшу перемогу.

Як би нестерпно усім нам не було від жахливих руйнувань критично важливої інфраструктури держави, життя триває, і усі ми намагаємося зберегти звичний для нас ритм і стиль настільки, наскільки це можливо.

Для студентів ХНАДУ життєвим пріоритетом, безумовно, є навчання. Проте, незважаючи на війну, наші юнаки і дівчата беруть активну участь у спортивних змаганнях різного рівня.

Так, у чемпіонаті Світу здобувачі вищої освіти нашої alma mater упродовж року впевнено виборювали призові місця.

Зокрема, у чемпіонаті Світу з пляжної боротьби серед жінок Дар'я Медвецька посіла друге місце, третє місце з військово-

спортивного багатоборства виборів Данило Крікунов.

У чемпіонаті Європи зі змішаних бойових мистецтв Кирило Коломієць став дворазовим переможцем; Дмитро Пятниця у змаганнях з гирьового спорту також виборив дві золоті нагороди, а у чемпіонаті Європи U21 з тхеквондо ВТФ Владислав Функендорф здобув бронзову нагороду.

Дуже гідно виступили наші здобувачі вищої освіти і на Універсіаді України, де переможцем з тхеквондо ВТФ став Орхан Алієв, посівши друге місце; у змаганнях з вільної боротьби Дар'я Медвецька здобула третє місце.

У Кубку України призерами стали такі наші студенти-спортсмени: Микита Гончаренко – з тайландського боксу і Владислав Гришин – з ММА, які виборили золоті нагороди, та Дар'я Медвецька – у змаганнях з вільної боротьби, яка здобула бронзову нагороду.

Незважаючи на виклики сьогодення й жахливі наслідки війни, життя триває і студенти ХНАДУ продовжують у цей надскладний для нашої країни час не лише гідно навчатися, але й, з великою вірою у неминучу перемогу України, успішно підкорювати спортивний олімп.

Ми пишаємося своїми переможцями, які цьогоріч поповнили лави потужного спортивного авангарду нашого університету і бажаємо їм подальших успіхів у спорті та навчанні!

Так тримати!

СК «Автодорожник»

Дмитро Пятниця

Дар'я Медвецька

Владислав Гришин

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.